

mə'klɔːxlin NYOMÁBAN

I DOI: 10.18135/PG70.2024.46

2011-ben találkoztam először Prószékly Gáborral, a PPKÉ BTK Digitális bölcsészet MA „A nyelvtechnológiai alapjai” című előadásain. A kétéves képzés alatt már megfogalmazódott bennem, hogy jó lenne egy doktorival folytatni, de kicsit féltem, hogy a nyelvtechnológiához túl bölcsész vagyok, a nyelvészethez meg túl technológus. Gábor viszont megnyugtatóan, hogy igenis van feladat egy „magamfajta” számára (az ő szóhasználatával).

És lett is: elkezdtem a PhD-t, és közben formálódott az MTA-PPKE Magyar Nyelvtechnológiai Kutatócsoportban az AnaGramma elemző, amelynek kezdeti, Excel-táblás fázisában, amikor 2-3 órát ültünk egy-egy mondatrész elemzése fölött, én is részt vettem. Egy életre megjegyeztem, hogy: „Csapott célgömbbel úgy célzunk, hogy a nyílt irányzék nézőkéjét ráültetjük a cél alsó széle közepére, hogy az a vízszintes irányéllal elvágólag legyen.” És még sok más mindent is megtanultam; hamar kiderült, hogy Gáborral a nyelv és a nyelv számítógépes feldolgozása iránti rajongáson túl osztozunk sok minden másban is. Például a furcsa szóhasználatok, érdekes mondatstruktúrák kiszúrásában („bárkinek adható, egyedi ajándék”). Vagy a banális helyesírási hibák kibökésében („G. D. nagy színház és mozirajongó”, „mátrai borzaska csirkéből sült burgonyával”, „Szeptember 20-án az épület minden lakásában csótány és hangyairtás lesz.”). Gábor éles szemét jól példázza, hogy miután elküldtem neki majd 150 oldalas angol nyelvű disszertációm, hamarosan visszaírt: valahol a 78. oldal táján talált egy elütést.

Közös munkánkat egyfajta második konzulensként végigkísérte *Angela Merkel német kancellár* – egy hónappal disszertációm megvédése után az ő hivatali ideje is letelt, de nevét és tituluszát még sokszor emlegettük, írásban és szóban is.

Gábortól nem csupán a szűkebb értelemben vett szakterületünkről tanultam sokat. Kolozsvárról jöttünk haza, egy MANYE Kongresszusról, autóval, amikor szóba került John McLaughlin – a gitáros, akit én is és ő is ismertünk és szerettünk. Lelkesen

beszéltem, hogy [mek'lɒflin] így, és [mek'lɒflin] úgy. Gábor csendesen hallgatott, de érződött rajta, hogy nagyon szeretne mondani valamit. Megvárta, míg végzek, és akkor jegyezte meg – a tőle megszokott nagyon udvarias stílusban, mintegy mellékesen: „nagyon érdekes, de képzeld, én úgy hallottam, hogy bár azt hinnénk, hogy a *laugh* miatt [lɒf], de nem... Úgy kell kiejteni a nevét, hogy [mɛ'klo:xlɪn].”

Gábornak mindig van egy jó sztorija. Ha olyannal vagyunk egy társaságban, aki „újabb” ismeretség, rendre úgy kezdi, hogy: „Noémi, ezt te már biztos sokszor hallottad...” – majd jön a történet, amit általában tényleg már sokszor hallottam, de az is lehet, hogy még egyszer sem. Ezért mindig ugyanazzal a lelkesedéssel hallgatom, és remélem, hogy még sokáig lesz rá lehetőségem, hogy újabbakat hallgassak – vagy régebbieket hallgassak újra.

Gábor, Isten éltesen sokáig! A híres portással együtt, a letekert ablakon bekönyökölve érdeklődöm a továbbiakról: „Mi az elképzelés?”

Ligeti-Nagy Noémi